

Με μαρτυρικό χαμόγελο 'στὰ χεῖλιν.
 Ἡ εὐγενική τῆς ἔκρουε ψυχὴ του,
 Τὸ μάρτυριον, τὴ θλίψι τὴν κρυφὴν του.
 Σεῖς ποῦ ἔχετε καρδιὰ μέσ' ὅσῃν καρδιὰ σας,
 Μὴν τὴν ὀίχνετε 'στὸ πρῶτον ἀπάντημά σας,
 Εἰς τὴν πρώτην νεῖά ποῦ ἔξαψα ἰδῆτε.
 Μὴ τὴ διψα τῆς τὴν σδύνετ' ὅπου βοῆτε.
 Τ' ἄχραντά τῆς μὴ ὅπου κι' ἂν εἴν' σκορπᾶτε.
 Τάνθος τῆς ζωῆς μὴ εὐκολα πετᾶτε!
 Δίδετ' ἡ καρδιὰ μὲ τόση εὐκολία,
 Ἄλλὰ πέρνεται ὀπίσω στάχτη κρῦα...
 Ἡ αὐγὴ ἀργεῖ· ἀκόμην δὲν χαράζει
 Καὶ ἀπὸ μακρὰ βραχνὸ τ' ὀρνίθι κράζει.
 Ἐξω ὁ Βορειᾶς 'στὰ σκοτεινὰ βογκάει
 Καὶ 'στῆς Μάγισσας κοιμᾶται ὁ νεῖος τὸ πλάϊ,
 — Φεῖδι μὲ πουλὶ — πλὴν δὲν κοιμᾶτ' ἐκεῖνι.
 Ἡ ἀναλαμπὴ ποῦ ἡ γωνιὰ ἀφίνει,
 Εἰναὶς ὁμορφιαὶς φωτίζει κι' ἄλλα κάλλη.
 Ἄκουμποῦσ' ὁ νεῖος σ' ἀθρόα προσκεφάλι,
 Ἄχ, σὲ στῆθια δυό, δυό μῆλα μυρισμένα,
 Τὰ δύο κύματα χιονάτα καὶ σμιγμένα.
 Τὸν νανοῦριζε παλμός· καὶ τὸ κορμὶ του
 Ὅλο ἐσκέπαζαν μαῦρα μαλλιά ἀπλωμένα,
 Ἦταν ὅταν νεκροῦ ἡ ὄψις ἡ χλωμὴ του
 Καὶ τὰ ἄματια του ἀστέριον σκεπασμένα...
 Μέσ' ὅσῃν ἀγκαλιὰ ἡ κόρη τὸν κρατοῦσε
 Καὶ τὸν κύτταζε μὲ ἄματι ἀναμμένο.
 Πότε 'στὲναζε καὶ πότε ἐφιλοῦσε
 Ἐστὰ δύο χεῖλιν του τριαντάφυλλο κλεισμένο!
 «Ἐύπνα, τοῦλεγε, τοῦ Παρνασσοῦ λουλουδοῦ,
 — Κ' ἦτανε ἡ φωνή, χάιδι, φιλί, τραγοῦδι —
 «Ἐύπνα, φίλησε 'στὰ χεῖλιν μου κεράσι
 «Καὶ 'στὰ ἄματια μου ὀλάκερον τὴν πλάσι.
 «Τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἥλιου 'στὴ ἄματιά μου
 «Καὶ τὴ δύσι του 'στὰ δύο μάγουλά μου.
 «Ἐύπν' ἀγκάλιασε, ἡ νεῖότης πρὶν νὰ σδύσῃ,
 «Κρίνον ζωντανό, μὲ σάρκα κυπαρίσσι
 «Κι' ἀπ' τὰ σύννεφα κι' ἀπὸ ἕψηλά ὀιγμένα,
 «Μῆλα τ' οὐρανοῦ ὅσῃν κόλπο μου κρυμμένα.
 «Ἐύπνα νὰ χαρῆς τὴ νεῖά ποῦ σὲ λατρεύει.
 «Ἄχ, ὁ ὕπνος σου τὰ κάλλη μου σοῦ κλέβει!»
 Σὲ λησιμονησιὰ κ' εἰς ὕπνον βυθισμένος,
 Δὲν ἐξύπνησεν ὁ νεῖος ὁ πικραμένος.
 Ἀνθρωπο ποτέ, ποτέ μὴν ἐξυπνάτε!
 Εἶνε θλιβερό, μεγάλη ἁμαρτία,
 Νὰ τὸν ἐξυπνάς ἐκεῖνον ποῦ κοιμᾶται
 Ἡ ἀνάστασις δὲν εἶνε εὐτυχία!
 Ὁ Θεὸς ζωῆς μᾶς ἔχει δώσει κῦμα,
 Πλὴν διόρθωσε τὸ λάθος του τὸ μνῆμα...
 Τρόμαξεν ἡ νεῖά ὅσῃν τόση σιωπὴν του.
 Δὲν ἀκούστικε καμμιά ἀπάντησι του.
 Σκύβει, τὸν φιλεῖ, τὸν δίνει φοβισμένη,
 Ὅμως ἄφωνος ὁ ποιητὴς τῆς μένει.
 Μπρὸς 'στὰ ἄματια τῆς ἐμπῆκε μαῦρον σκέπη
 Καὶ ὅταν τοῦ πουλιοῦ κτυποῦσε ἡ καρδιὰ τῆς,
 Λύχνο ἀναψε καὶ ὅταν τρολλῆ τὸν βλέπει.

Ἄχ! ἦτο ἀκίνητος ἔμπροστά τῆς!

Ἐνα φίλημα δροσιὰ ἢ φλόγα ἀφίνει
 Πότε τὴ ζωὴν καὶ πότε χάρο δίνει.

ΤΟ ΚΕΡΑΚΙ

Κάτ' ἀπὸ δέντρο δροσερό, μὲ μέτωπο σκυμένο,
 Ὁ Γέροντας ὁ δάσκαλος ἐκάθετο καὶ πάλι
 Κ' ἦλθαν κοντά του τὰ παιδιὰ μὲ βῆμα φτερωμένο,
 Ἄπ' τὸ παιχνίδι κόκκινα καὶ μὲ σπουδὴ μεγάλη.
 Ἐν' ἀπὸ ὅλα ἔτρεξε πειὸ γρήγορα κοντά του,
 Κ' ἐπῆδησε ὀλόχαρο στὰ δύο γόνατά του.

— Πές μου, τοῦ εἶπε, δάσκαλε, ὅλο ζωὴν καὶ χάρι,
 Ὁ ἦλιος εἶνε πειὸ καλὸς ἢ τὸ χλωμὸ φεγγάρι;
 Γιατὶ ὁ κύριος ἐδῶ, ποῦ ὅλα τὰ γνωρίζει,
 Ὁ Φαίδων, λέγει πῶς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν ἀξίζει...
 Κι' ὁ Φαίδων ἀπεκρίθηκε κομμάτι πειραγμένο.
 — Ὅμως στὸν Ἰσκιο ἔτρεξε πειὸ γρήγορα ἀπὸ ἄματι—
 Για ν' ἀποφύγῃς τὴ φωτιά, τοῦ ἡλίου σου τὴ χάρι...
 Δὲν κατακαίει τὸ κορμὶ σὺν ἡλίος τὸ φεγγάρι!

Καὶ νά! σ' ἀγῶνα μονομιᾶς ἐμπῆκανε μεγάλο.
 Ἦτανε τόση νόστιμο τὸ πείσμα κ' ἡ ὀρμὴ τους.
 Ἐνα τὸν ἡλιο ἐπαίνεσε καὶ τὸ φεγγάρι τ' ἄλλο.
 Ἐεκούφανε τὸ δάσκαλο ἡ παιδικὴ φωνὴ τους.
 — Τοῦ ἡλίου, ἓνα ἔλεγε, ἡ λάμψι δίνει μόνο
 Τὰ λουλουδάκια, τοὺς καρπούς, τὰ δέντρα, τὸ σιτάρι.
 Ἀνίσως ἔλειπεν αὐτὸς θὰ ἔτρωγες πεπνί;
 Σταφύλια ἔμπροσθε ποτὲ νὰ κάμη τὸ φεγγάρι;
 Πλὴν ἄλλο, ἔλεγε, παιδί πῶς πυρετοὺς γεννάει
 Καὶ παγωμένη ἐχιδνα ἢ φλόγα του ξυπνάει...
 — Δὲν τὸν ἀφίνεις, ἐκραζε, τὸν φοβισσάρον, ἄλλο,
 Ποῦ ὅταν φτάνῃ τῆς νυχτιάς τὸ σκότος τὸ μεγάλο
 Εὐθύς τὸ στρίβει τρέμοντας... πλὴν τ' ἄφοβο φεγγάρι,
 Ἡμέρα χύνει στὴ νυχτιά καὶ ὅτ' ὀσκοτάδι χάρι!
 — Πλὴν μ' ἡλίου φῶς...κι' ἄργα καὶ ποῦ νὰ φέξῃ βγαίνει μόνο,
 Μὲ λάμψι κατακίτρινη ἀπ' τὸν πολὺ τὸ φθόνο,
 Παιδι τοῦ ἡλίου, ἐκραζε, ποῦ ὅτ' ἔξανθὰ μαλλιά του,
 Ἄκτινες ἡλίου ἐβλεπεσ καὶ λάμψι στὴ ἄματιά του.

— Σωπάστε, εἶπ' ὁ δάσκαλος· ἡλιπῆστε ἓνα, ἓνα.
 Πειὸ λάμπει περισσότερο; αὐτὸ εἰπέτε μόνο.
 Τοῦ Γεώργου ἐδουρκώσανε τὰ ἄματια τὰ θλιμμένα
 Κι' ἀπάντησε μὲ πόνο.

— Οὔτε ὁ Ἥλιος, δάσκαλε, οὔτε τὸ φεγγαράκι.
 Για ἄματι φέγγει πειὸ καλὰ τὸ κίτρινο κεράκι
 Π' ἀνάφτω εἰς τοῦ θείου μου τ' ἀγαπημένο χῶμα...
 Αὐτὸ εἶναι ὁ ἡλιος του καὶ τὸ φεγγάρι ἀκόμα!
 (Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1886).

Αγγελὸς Παράσχος

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

[Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς «Περὶ συγχρόνου ἑλληνικῆς ποιήσεως» μελέτης].

Πρὸς ἀκριβεστέραν ἐκτίμησιν τῆς ποιητικῆς ἀξίας τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, καλὸν φαίνεται ἡμῖν νὰ προτάξωμεν συντομωτάτην τινὰ περίληψιν τῆς περὶ τέχνης θεωρίας τοῦ Schelling, ἣτις φαίνεται ἐπίτηδες ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ γραφείσα, εἰδοποιοῦντες ἡμᾶς, ἵνα μὴ τρομάξετε, ὅτι τὰ κατωτέρω ἀποφθέγματα ἀπο-

ρέουσιν ἐκ τοῦ στόματος πανθειστοῦ ἔχουσι δὲ ὡς ἐξῆς: «Οἱ πλείστοι τῶν κριτικῶν, ἕνεκα τοῦ δυσεπιλύτου τῶν προβλημάτων τῆς φύσεως, ἀντλοῦσι κατὰ προτίμησιν τὰς θεωρίας αὐτῶν περὶ καλοῦ ἐκ ψυχολογικῶν μᾶλλον ἢ φυσικῶν φαινομένων. Κατὰ τὴν γνώμην μου ὁμως ὁ ἀναζητῶν τὴν οὐσίαν τοῦ καλοῦ πρέπει νὰ εἶνε πρὸ πάντων φυσιοδίφης. Εἰς τὸν τοιοῦτον ἡ φύσις παρυσιαστέα ὡς θεῖα τις καὶ ἀνάως δημιουργὸς δύνχαις, ἐξάγουσα τὰ πάντα ἐκ τῶν ἰδίων σπλάγγων· γέννωμένη, ἀναπτυσσομένη καὶ ἐξελισσομένη ἐν ἀρχῇ μὲν

ἀσυνειδήτως, ἔπειτα δὲ λαμβάνουσα συνειδησιν ἑαυτῆς ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον εἶχε μόνον ὑπαρξιν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀποκτᾶ καὶ γνῶσιν τῆς ὑπαρξεως αὐτῆς· ἀλλὰ κατ' ἀμφοτέρας τὰς φάσεις ταύτας διαμένει ἡ αὐτή. Τὸ σύμπαν εἶνε μονὰς αἰωνία, ἀθάνατος καὶ ἀναλλοίωτος· φυτὸν τοῦ ὁποίου πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει εἶνε φύλλον, ἄνθος ἢ καρπός, διαφέρον κατὰ μόνον τῆς ἀναπτύξεως τὸν βαθμὸν. Ἡ δὲ ἰδέα αὐτῆς τῆς ταυτότητος τοῦ κόσμου, τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος καὶ τοῦ Θεοῦ, εἶνε ἡ